

Acta de la reunió del Consell de Salut del districte d'Horta-Guinardó

Lloc: Sala Virtual <https://8x8.vc/decidimbarcelona/taulasaluthorta>

Data: dimarts, dia 10 de novembre de 2020, a les 16.30

Ordre del dia

- 1. Benvinguda als assistents.**
- 2. Situació dels CAPs i Pla d'enfortiment de l'Atenció Primària (noves accions realitzades i a realitzar per a millorar l'atenció als pacients, a les residències i a centres educatius; espais vacunacions; espais PCR).**
- 3. Informe COVID-19 al districte i actualització d'accions en tema de Salut a Horta-Guinardó.**
- 4. Torn obert de paraules.**

Assistents:

Maria Luisa d'Addabbo. Consellera de Salut d'Horta-Guinardó

Carme García. Consellera de Gent Gran

Custodia Moreno. Vicepresidenta del Consell de Salut. Vocal de Salut AVV Can Baró

Lucía Artazcoz, Agència de Salut Pública de Barcelona.

Jordi Armengol, Lluís Espinosa. Consorci Sanitari de Barcelona

Pilar Solanes. Departament de Salut Ajuntament de Barcelona

María José Mayorga. Tècnica de Salut Serv. Persones i Territori d'Horta-Guinardó, secretària del Consell de Salut.

Grups municipals (Magna Martín, Xavier Simó GM ERC-AM; Arnau Vives GM JuntsxCat; Sergi Perea GM PSC; Nicolás Ortiz GM C's; Milagros Casas GM Barcelona pel Canvi).

Representants dels serveis de salut i socials: Hospital de Sant Pau: Miquel Àngel Viciano (cap servei a l'usuari); ASPB: Irene Garcia; CAP Sant Rafael: Agnès Martí (directora), Teresa Torre (adjunta), Carolina Fort (treballadora social), equip de pediatria; CAP Horta: Alícia Marco (directora); EAP Sardenya: Carles Brotons; Montse Tejeda - Directora Territorial de

Serveis Socials d'Horta-Guinardó; Associació Salut Mental Horta-Guinardó: Marta Berruezo, Associació Donants de Sang de Sant Pau: Roser Nogués.

Representants d'entitats i AVV del Districte: Toni Saus (representant de les oficines de farmàcia d'Horta-Guinardó), Montserrat Mas (Afibrocat); Carme Beltran (FC Martinenc), Fundació Uszheimer, Alicia Palau Roig (AVV Joan Maragall del Guinardó): Carme Catalan i Maria Teresa Martínez (AVV Horta); AVV Carmel, AVV Sant Genís dels Agudells: X.V.; Sacramento Burgos, Joaquim Cama, Ramon Camuñas, Carles Benet, Concep Gimeno, Marta, Ana Martí, Miguel, Teresa Rodríguez, Jordi, Raul Ortega Serrano, Marta Centellas Mascaró, fins a un total de 45 assistents.

S'excusen: Rosa Alarcón, regidora; Elisabet Solf, directora CAP Carmel, Jaume Serrano director EAP Sardenyà, Fundació Tres Turons.

Desenvolupament de la sessió

1. Benvinguda als assistents.

La Consellera de Salut del districte dóna la benvinguda als assistents, i disculpa l'absència de la Regidora. Dedicava un record a tots aquells que han perdut la vida i als seus familiars, i a tots aquells que han patit la Covid-19 i les seves conseqüències, i fa un agraïment també als professionals sanitaris.

Des del Consell de Salut es vol intentar donar resposta a les inquietuds sorgides al territori. Invertirem l'ordre de les intervencions per qüestions de connexió dels ponents.

2. Situació dels CAPs i Pla d'enfortiment de l'Atenció Primària (noves accions realitzades i a realitzar per a millorar l'atenció als pacients, a les residències i a centres educatius; espais vacunacions; espais PCR).

L'Elisabet Martin dóna les dades de l' AIS Muntanya, i disculpa l'absència de l'Elisabet Solf, directora del CAP Carmel.

Explica que a data d'avui, l'índex de reproducció (Rt), que indica el nombre de persones que contagia cada persona infectada, ha baixat per sota de 1. Tanmateix els Centres d'Atenció Primària estan estressats en el sentit que han assumit les residències de la seva àrea, són les que tenen més residències i nombre de residents.

Els CAPs han rebut diners del pla d'enfortiment, estan treballant en donar bon servei a les residències, no només es fan test quan es detecta un positiu, sinó que també es fa un cribatge cada 15 dies a tots els treballadors. Algunes residències han après a prendre elles mateixes la mostra, però tot i així es genera un volum considerable de feina. Hi ha dos tipus

de test, es realitzen entre 800 i 900 test d'antígens diaris als CAPs de zona Nord ICS, tenen un temps espera d'uns 15 minuts i estan indicats per pacients que porten menys de 5 dies de símptomes. S'havia aconseguit millorar les cues als centres, però ara han tornat a créixer perquè es fan unes 100 proves per centre al dia, i per això es poden veure cues al carrer.

També han incorporat la feina de les escoles, hi ha 5 cotxes amb 3 persones treballant cadascun, tenen un termini d'entre 24 i 48h per anar a les escoles des de que es detecta un positiu. Si el positiu es detecta un divendres, de vegades s'ha obert el punt del CAP Manso un dissabte per a que s'hi poguessin desplaçar alumnes de batxillerat.

Donada la manca d'espai d'alguns CAPs, s'habilitaran mòduls prefabricats al pàrquing del CAP Sant Rafael i al costat del CAP Horta. També s'està treballant en la millora de les línies telefòniques i la centraleta, habilitant una específica de pediatria per descongestionar la d'adults. S'han incorporat uns 25 telèfons mòbils entre els tres centres per fer trucades sortints, i que no competeixin amb les trucades que entren.

En quant a la campanya de vacunació contra la grip, s'ha pogut realitzar a la Biblioteca d'Horta – Can Mariner, al Centre Cívic Carmel i al pavelló (CEM Olímpics) per descongestionar l'espera, millora de l'atenció als pacients i prevenció de contagis, per la qual cosa fa un agraïment al l'Ajuntament per la seva col·laboració en la cessió d'espais municipals.

Dedica un record per les persones que han perdut la vida, i també pels dols dels familiars. Haurem de cuidar la salut mental en aquesta segona onada. Molta gent no s'ha pogut acomiadar dels seus familiars durant la primera onada, afortunadament la situació ha canviat. Ha sigut molt dur també per als professionals, també hi ha hagut pèrdues de companys. En aquest sentit s'està fent suport psicològic.

Finalment demana disculpes perquè s'ha deixat de banda part de l'activitat ordinària, i anuncia que s'està treballant per a recuperar l'activitat en aquesta segona onada.

L'Alicia Marco, directora del CAP Horta, explica que s'està adaptant l'activitat assistencial, s'estan recuperant les agendes habituals de l'atenció primària i fent seguiment als pacients habituals. Està baixant la pressió assistencial, s'està canalitzant. El passat estiu s'esperava que fos tranquil però no va ser així, a més es van sumar les vacances de professionals, i les baixes, que s'estan cobrint. Avui dia s'estan fent 8-10 visites presencials diàries, la resta son telefòniques o telemàtiques. S'està assumint també els pacients de les residències de l'àrea del CAP Horta, i s'està fent cribratge quinzenal als treballadors, tenen una bona relació amb totes. Des de juny no s'ha registrat cap brot a les 8 residències, que sumen 438 residents atesos pel CAP.

S'està recuperant una part de l'activitat (extraccions, electrocardiogrames, etc.), i poc a poc es tornaran a fer la resta d'analítiques, espirometries, etc. L'accessibilitat s'està millorant, un cop estigui resolt el tema de la centraleta descarregarà molt les línies

telefòniques. Al matí es vigilen les cues al carrer, es prioritzen les persones grans i les que tenen mobilitat reduïda. També s'estan potenciant les visites telefòniques i telemàtiques. Quant als test antigènics, es cert que hi ha una certa espera, però el pacient ja marxa cap a casa amb els resultats i les indicacions a seguir.

L'Agnès Martí, directora del CAP Sant Rafael, explica que la situació és molt similar a tots els centres, molt complicada. S'estan acostumant a una manera de treballar diferent, que no és la que els agrada a l'Atenció Primària.

Compten amb un metge de família nou, també han passat de un a dos cotxes per fer l'atenció domiciliària. A més s'han contractat auxiliars d'infermeria, de clínica i administratius, i s'ha intentat mantenir l'atenció telefònica.

Explica les diferents situacions que ha viscut el CAP: primer es va traslladar l'atenció als adults al CAP Horta i van assumir l'atenció pediàtrica, i a continuació el servei de ginecologia. Aquests canvis d'ubicació de l'atenció als pacients ha dificultat l'atenció als crònics. La unitat domiciliària s'ha mantingut molt activa i a més s'ha reforçat.

En el seu cas, l'atenció a les residències els ha suposat una càrrega molt i molt important, uns 900 pacients nous, tot i que ho estan fent amb energia. També es realitzen testos antigènics quan fa falta.

S'ha fet la vacunació de la grip al pavelló a l'espai cedit per l'ajuntament, juntament amb l'equip de medicina preventiva de l'Hospital Vall d'Hebron, l'experiència ha estat molt positiva.

En quant a la pediatria, l'equip explica que també s'han fet les vacunacions escolars, les que es van deixar de posar l'any passat s'estan reprenent. Fa dos anys es va unificar la pediatria a l'estiu, ara amb la pandèmia s'ha fet un esforç per poder tenir una atenció equitativa a tots els pacients, poder ampliar cartera de serveis i millorar la qualitat. En quant a l'accessibilitat telefònica expliquen que es va crear un telèfon per a les famílies de pediatria amb les línies IP, que està en vies de resolució. Treballen per recuperar la longitudinalitat dels pacients. Les demandes que entren per internet o per telèfon es responen el mateix dia. Les vacunacions es fan al mateix CAP perquè el nombre de nens és més reduït. Les xerrades als instituts s'han hagut d'aturar, com també el taller de massatge infantil, etc. El taller de lactància s'ha reprès de forma online, tenen moltes coses a sobre de la taula i esperen recuperar-les en breu.

La Custodia Moreno es disculpa per que ha tingut problemes de connexió a l'hora d'afegir-se a la reunió. Comparteix l'angoixa de la ciutadania per les conseqüències de la pandèmia.

La Carme Beltran vol fer un agraïment a tots els professionals sanitaris. Explica, en relació a la denúncia interposada per les associacions de veïns contra el CAP Sant Rafael, que li hagués agradat que es convoqués un Consell de Salut extraordinari. Enlloc d'això, es va fer una reunió amb les AVV de la zona nord del districte. Opina que les coses estan canviant i s'han de treballar amb una mirada més comunitària.

La consellera de salut explica que es va fer una reunió específica sobre la denúncia, però ara s'ha apostat per fer una reunió més àmplia si cal.

El Ramon Camuñas opina que els professionals del CAP Sant Rafael han fet molts dies de vacances i que s'ha presentat la denúncia per part de cinc barris perquè al seu parer no s'han fet les coses bé. Afegeix que no han vacunat a la seva mare.

L'Esther Martin respon que els dies de descans són d'obligat compliment, i que l'equip directiu ho ha fet de manera esglaonada. Diu que no s'ha d'entrar en l'atac directe. Si hi ha problemes concrets, hi ha altres canals per poder tractar-los. Quan es parla de recuperació de l'activitat, és progressiva. El CAP Sant Rafael és el que més residents atén. Gràcies a l'esforç de tothom s'ha frenat la mortalitat, que era elevadíssima. En quant a les accions, no només consisteixen a fer testos, hi ha molta feina al darrere. S'ha treballat fins a 14h al dia, dissabtes i diumenges inclosos. Finalment explica que la denúncia esta sent estudiada pels serveis jurídics.

El Carles Brotons explica que assisteix en representació de l'EAP Sardenya i excusa l'assistència del Dr. Jaume Sellarés. En el seu cas concret, han contractat 3 administratius per suport covid i atenció covid a escoles, i un metge i una infermera a jornada parcial. Com que les escoles estan a prop del centre no tenen cotxe i van a peu, on cada setmana tenen casos positius. Atenen també a tres residències grans, en el primer pic van sortir perjudicades, actualment dues d'elles estan en una situació molt bona però de la tercera han donat avís a salut pública. Les proves PCR es fan en un local al costat del centre, tenen el resultat en 24h. Amb els rastrejadors de salut pública es troben que hi ha pacients que no els han trucat i altres que els han trucat tres cops, és un procés encara erràtic.

Han començat a fer test antigènics, però no tants com altres centres perquè les PCR els hi funcionen molt bé. També fan batudes cada quinze dies a tots els professionals dels centre. La vacunació de la grip l'han fet al Casal de Gent Gran del Baix Guinardó. Explica que infermeria ha tingut un paper cabdal tant a escoles com a residències. Han estat molt saturats de trucades telefòniques, fins a 40 i 50 en un dia. Tenen unitat de recerca molt activa, vinculat a l'Hospital de Sant Pau, amb qui van fer un estudi de seroprevalença al barri i va donar el mateix resultat que l'estudi del Ministeri, un 5%. Començaran amb un altre estudi sobre un medicament antiretroviral, la vacuna Astrazeneca d'Oxford i col·laboren amb SOS Covid.

3. Informe COVID-19 al districte i actualització d'accions en tema de Salut a Horta-Guinardó.

La Lucía Artazcoz ens presenta les dades sobre covid-19 referents a districte. Aquestes dades es poden consultar al web de l'Agència de Salut Pública:

<https://webs.aspb.cat/covid19/>

Fa un resum de les dades, que també estan a la presentació que s'adjunta amb l'acta.

Des de l'inici de la pandèmia s'han detectat a la regió sanitària de Barcelona quasi 60.000 casos. En la primera onada va afectar molt a les residències, quasi 4.000 casos, majoritària ment dones. Han mort quasi 4.000 persones més de les esperades. Des del final de l'estat d'alarma el passat 25 de juny, durant el període del 6 juliol al 5 d'octubre el nombre de casos es manté estable, però després torna la tendència ascendent que sembla que s'ha aturat la setmana passada. Els indicadors que ens donen idea de la gravetat són el nombre de casos per 100.000 habitants: l'ideal és per sota de 100 i estàvem a 700. El nombre de brots també ha augmentat, també es cert que a les residències una sola persona ja es comptabilitza com a brot. A les residències el principal vehicle de transmissió són els treballadors.

Les PCR fetes s'han incrementat, la setmana del 14 de setembre s'han practicat 18.000 i a la setmana del 26 d'octubre quasi doble (el percentatge de proves que surten positives també és superior).

Si estudiem les dades per districtes, veiem que la tendència és similar.

L'ocupació hospitalària ha anat incrementant-se. L'estabilització que es veu en nombre de pacients, encara no es reflecteix en les hospitalitzacions, esperem veure-la en 15 dies. Els grups d'edat més afectats són entre els 25 i 34 anys.

La majoria de barris estan amb una incidència inferior a la mitjana, però hi ha barris que la tenen més alta, com Carmel i Teixonera.

Durant la primera onada es va aturar l'activitat a les escoles i els programes de salut comunitària, però a Carmel i Teixonera que formen part del programa Barcelona Salut als Barris, s'estan fent els programes de salut comunitària amb les adaptacions corresponents: Posa't en forma, Activa't, etc.

El Jordi Armengol parla de l'enfortir l'atenció primària com a eix vertebrador, amb cinc línies de treball. El primer, millorar l'accessibilitat, no només presencial. Segon, resolució nous rols, com els gestors covid o les persones que estan a les escoles. Tercer, millorar el clima laboral, també millora i adequació d'espais. En quart lloc, la satisfacció ciutadana, el ciutadà ha de percebre que les necessitats tenen resposta, que estan ben atesos. I com a cinquena línia hi hauria la coordinació entre nivells, col·laboració i cooperació, treball compartit, derivació de pacients a serveis especialitzats. Aquest aspecte teòric s'ha de fer amb els professionals. Els equips d'atenció primària s'han de transformar per a que no es torni a repetir la situació de la primera onada, per poder compatibilitzar l'atenció de pacients covid i no covid, i la cronicitat. Ja s'està treballant amb tots els equips per a que hi hagi aquesta transformació, veurem resultats a curt termini (increment de professionals), percepció de la millora, cada EAP prioritzarà els aspectes a millorar.

La informació sobre el nombre de residències del districte i quantes són ateses per Mutuam s'enviarà amb l'acta de la reunió.

La consellera diu que la petició és fer un seguiment conjunt amb els equips d'atenció primària.

La Pilar Solanes explica que cada equip d'atenció primària està treballant per veure com es reorganitza i s'està treballant conjuntament amb l'Ajuntament, que forma part del Consorci Sanitari de Barcelona.

L'Ajuntament, a través de la taules de salut mental de ciutat i les de districte, va engegar un Pla de Xoc de salut mental, amb una injecció econòmica i amb molts programes d'àmbit social. En propers consells podem donar compte d'aquest pla que és una acció extraordinària del Pla de Salut Mental.

La consellera diu que és molt important per a tots en aquesta segona onada que els telèfons d'atenció ciutadana estan funcionant.

4. Torn obert de paraules.

L'Àlicia Palau realitza una pregunta sobre els EAPs de la zona del Guinardó, diu que no han participat. Troba a faltar les accions comunitàries que s'han explicat en altres barris. Demana més articulació entre els CAPs i les associacions. També fa una altra pregunta sobre la una falta d'accessibilitat, demana treballar-ho conjuntament. Pensa que es venia d'una situació molt precària i s'ha d'enfortir la sanitat pública. Celebra que els CAPs es facin càrrec de les residències, però opina que caldrien més recursos. Pensa que l'ICS demana als CAPs que es reinventin, però els equips estan sotmesos a molta pressió, si calen més recursos s'han de demanar, no tirar-nos les culpes.

La Carme Catalan diu que hem de treballar què és el que volem treballar als consells. Diu que van enviar una sèrie de peticions al consell, però som molts. Diu que les presentacions i les dades s'haurien pogut enviar abans als membres del Consell, i així ens podríem centrar en visions de futur, ara queda poc temps per al teixit associatiu per analitzar les dades i fer propostes. Per exemple: la gestió de les cues, es pot millorar, per a que les persones més vulnerables no s'estiguin dempeus. També pregunta si Mutuam encara porta alguna de les residències i quina relació hi ha amb els CAPs. Demana saber si amb els rastrejadors hi ha la disfunció que ha apuntat un dels CAPs.

La Marta Berruezo explica que des dels centres de salut mental no es va suspendre cap visita, sí que s'han fet adaptacions de fer-les telemàticament. Presencialment es feien les urgències i les primeres visites que ho requerien. L'horari d'atenció és l'habitual. Disculpa l'absència de la Fundació Tres Turons i explica que han mantingut l'atenció domiciliària. Es va adaptar l'equip per atendre els hotels-salut, tot i que no se'ls ha requerit, i de les residències igual. A una de dels residències s'ha continuat donant suport, a l'altra no ha

calgut perquè quedava coberta per l'equip de Sant Rafael al pavelló. Les agendes es van mantenir a través de l'ECAP. Carmel farà atenció presencial quan es pugui habilitar l'espai. Estan preocupats per la demanda que podrà arribar, estan pensant solucions per les situacions de dol i patiment. La població ha tingut maduresa per gestionar la situació, però la situació social i econòmica portarà més situacions de patiment. S'han fet cribatges de serologia a tot l'equip un parell de cops. Estan oberts a seguir participant, igual s'hauria de fer un monogràfic de salut mental perquè la covid no acabarà amb la vacuna, hi ha moltes afectacions a la salut mental.

El Toni Saus representant de les oficines de farmàcia del districte, explica que la situació s'ha treballat molt a nivell informàtic, amb el full de medicació i la targeta sanitària. Però han trobat a faltar un canal de comunicació entre professionals, s'ofereix per a quedar amb els directors dels caps per a tenir una farmàcia de referència (per a tenir un control sobre el malalt crònic, que tinguin informació, etc.).

Explica que les farmàcies ja participen en fer entrega de xeringues, en projectes de VIH, el Pren-te el pols, altres de Chagas, en la farmacogenèrica de medicaments amb l'Hospital de Sant Pau, etc. Hi ha possibilitats de col·laboració, i hauríem d'establir canals.

El Joaquim Cama explica que com la Sacramento Burgos té problemes de connexió, farà ell les demandes en representació de les cinc associacions:

En resposta a la qüestió sobre l'ampliació de les línies telefòniques al CAP Sant Rafael, l'Agnès Martí informa que està demanada una centraleta nova i està pendent de que arribi. Després de l'estat d'alarma, que va baixar la corba, no va retornar l'activitat. A l'estiu es van concentrar les vacances en tres mesos d'estiu, i just en tornar la corba ha tornat a pujar.

Les cinc associacions pensen que el decàleg de longitudinalitat no s'ha aplicat al CAP Sant Rafael. S'informa que s'han assumit els pacients de les residències, i hi ha 3 professionals que no poden fer domicilis. S'han dividit els professionals en equips de treball de 4 metges. Ara s'intenta sempre que és possible l'atengui el professional de referència.

Es pregunta si abans de l'estat d'alarma i després hi ha els mateixos recursos humans i materials. L'Agnès Martí torna a informar que hi ha una metgessa de família nova, administratius, infermeres i auxiliars de clínica, i un cotxe nou i una treballadora sanitària més.

Sobre si està previst que torni la pediatria al CAP Sant Rafael, s'informa que la centralització es va fer per la situació de covid, ara mateix no tenim resposta concreta més, com a mínim fins a la primavera.

Es demana les dades de les residències, aquestes són públiques.

També pregunten per l'atenció telemàtica, que a vegades es contesta telefònicament. Depèn de la consulta, el professional pren la decisió de trucar per obtenir més informació.

Les xifres de defuncions per barris. Són públiques a la web de l'ASPB de dades covid, estan per àrea bàsica de salut.

Com que anem escassos de temps, el Joaquim Cama enviarà les preguntes per escrit a la secretaria del Consell de Salut.

La Carme Beltran demana fer més consells de participació. Des del Consorci s'impulsen comissions de seguiment i de participació en cada CAP.

La Teresa Martínez opina que cal promoure els consells de participació dels CAPs i l'elaboració d'un quadre de comandament de seguiment de situació de districte d'Horta-Guinardó per a compartir al Consell de Salut.

La Montserrat Mas demana que els professionals dels CAPs tinguin en compte les malalties cròniques. Com a presidenta d'Afibrocat ha viscut el no seguiment de malalts amb aquestes patologies. Molts d'ells això ha significat un retrocés de millora i sentir-se ignorats. Compren la situació que estem vivint però demana que no es deixi de banda a aquests pacients.

La consellera espera que el pla d'enfortiment que ha presentat el Jordi Armengol doni els seus fruits. Des de l'Ajuntament farem seguiment i seguirem col·laborant, com hem fet amb les cessions d'espais per les vacunacions. Treballarem en la millora del funcionament del Consell de Salut del districte, que totes les entitats veïnals puguin participar. Agraeix l'assistència i desitja molta salut als assistents.

Sense més paraules, es dona per finalitzada la sessió a les 19.30h.

María José Mayorga, Secretària del Consell